

The Historic Center and the Next City: Envisioning Urban Heritage Evolution. US/ICOMOS symposium 2013

Med en inbjudan från US/ICOMOS i bagaget reste jag till USA i slutet av april för att delta i deras årliga symposium som denna gång hade ett stadstema med anknytning till Unescos Rekommendation on the Historic Urban Landscape.

US/ICOMOS symposium 2013, The Historic Center and the Next City: Envisioning Urban Heritage Evolution, öppnades med buller och bång av universitetets slagverksband.

Foto Nils Ahlberg

Francesco Bandarin, Assistant Director-General for Culture vid Unesco, skulle ha varit keynote speaker, men fick förhinder. I stället blev jag ombedd att överta rollen. Det gav mig mer tid och det är också en fördel att komma först i programmet eftersom man redan från början gör sig känd för alla, vilket underlättar fortsatta kontakter. Mitt anförande hade titeln "Historic Values of Cities and Towns: an Historic Urban Landscape Approach as a Tool for Understanding and Planning" och rörde sig om analys av stadens historiska värden som planunderlag och utgångspunkt för miljökonsekvensbeskrivning.

Presentationerna handlade om utvecklingen av kulturmiljövården i dagen stadsplanering mot bakgrund av rekommendationen om det urbana landskapet, fast rekommendationen diskuterades inte i sig. Men när verksamheten beskrivs som enbart "managing change" blev det opposition. Det handlar inte endast om förändringar och nytillskott och att dessa utformas med hänsyn till kulturmiljövårderna; vi får inte glömma bevarandet av områden, strukturer, enskilda byggnader och värdefulla inslag i miljön. Exempelen var främst från USA, men också från Bogota, Zanzibar, Mellanöstern, Pakistan, Australien, och så Sverige då. I huvudsak rörde det sig om case studies från enskilda platser.

Symposiet ägde rum i Savannah i sydöstra USA. Det är en rutnätsstad som har likheter med svensk planering. Fast det finns ett större inslag av regelbundet inlagda små platsbildningar, och i stort sett alla gator och platsbildningar har senare träd planterats. Bebyggelsen är fortfarande låg, med bara några enstaka höga hus.

Keynote lecture om analysen av historiska värden i våra städer som planunderlag och utgångspunkt för miljökonsekvensbeskrivning.

Före dagarna i Savannah tog jag tillfället i akt att besöka i Washington-Philadelphia-Wilmingtonområdet. Vård här var Swedish Colonial Society som bevarar det historiska arvet från Nya Sverige-kolonien vid mynningen av Delawarefloden, söder om New York, 1638–1655. De svenska bosättarna och församlingarna levde kvar även efter att området förlorats till holländarna och att dessa 1664 fått lämna över till engelsmännen.

Vid Fort Christina, som började anläggas 1638 i nuvarande Wilmington, planerade man 1654 staden Christinehamn, men vare sig av fortet eller staden finns det några spår idag. Här finns dock en kyrka och the New Sweden Center med en liten utställning. I trakterna ligger det flera svenska församlingskyrkor, bland annat Gloria Dei (eller Old Swedes’) Church i Philadelphia. Staden anlades 1682 på mark som inköpts från svenskarna och här finns också ett svenskt museum. Staden har en regelbunden rutnätsplan som bygger på ett av de mindre kända planförslagen för återuppbyggnad av City of London efter branden 1666, men planen har också likheter med den svenska planeringen på 1600-talet. Enstaka timmerhus och minnesmärken rund om i det gamla svenska området bevarar likaså minnet av de invandrade svenskarna och finnarna.

Washington, som byggdes upp efter en plan 1791, har en storstättlig stadsplan med en central axel som kantas av offentliga byggnader. Det finns också ett system av diagonala gator. En viktig förebild var några av de mer välkända planförslagen för City of London 1666. Mitt besöksmål här var framför allt Library of Congress och dess stora samlingar av kartor. Dessa är till stora delar tillgängliga på nätet och kan i många fall fritt användas för publikationer.

Savannah, trädplanterad square Foto Nils Ahlberg

Savannah, gatubild

Foto Nils Ahlberg